

لەبلاؤكراوسكانى مەكتەبى راگەياندى
كۆمەلى ئىسلامى لەكوردستان / عىراق
نۇمرا (1)

هەلس وکەوت لەگەل خەلکى دا

و

چەند ئامۇزگارى يەك بۆ ئەندام

و

موجاهیدانى كۆمەلى ئىسلامى

عەلى باپىر

ameer.maktab@yahoo.com

٢٠٠١ز



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

١٤٢٢ک

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

لەبلاوکراوەکانی مەکتەبی راگەیانندی

کۆمەڵەی ئیسلامی لە کوردستان / عێراق

ژمارە (١)

هەلس و کەوت لە گەڵ خەڵکیدا

و

چەند ئامۆژگارییەك بۆ ئەندام

و

موجاھیدانی کۆمەڵەی ئیسلامیی

عەلی باپیر

٢٠٠١ز

١٤٢٢هـ

www.alibapir.net

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ
وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا) النساء: ۱۲۵.

پیشکش بی

به و نه دنام و موجهیده دلسوزانهی کومه لی ئیسلامی که چ
له بواری هه لیس و کهوت و ره قتاو، چ له بواری جهنگو
به ره نگاریدا ئیسلام و مسولمانان پییان سه رب لاندن و، نه
له ته نگانه و فه رحانیدا سنووره کانی شهرع ده به زینن و،
نه له حاله تی پین خوشبوون و پینا خوشبوونیش دافه رمانی
سه رووی خویان ده شکینن.

بەناوى خاى بەخشندەى مېھربان

ۋنەيەك

سەرەپاى خۇشحاليمان لەھەموو ھەنگاو و دەستباريکمان بۇ مەتەن و تۆکمەکردنى تەبليغاتى ئىسلامىي، كە بە ھۆكاريكى گرىنگ و لەبەرچاوى دەزانين بۇ ناساندن و پىگەيانندى گوتارو ليگدانەوہى تەواوى چەمکەکان؛ لەگەل ئەوہشدا وەك مەکتەبى راگەياندن، بەجيگەى خۆى دەزانين كە بەرھەميكى جەنابى مامۇستا عەلى باپير دەكەينە بەرکولى بەرھەمەکانمان. ئەم شىۋە ئاراستەو چەمكە بلىندانە لەوہ زياتر ھەلدەگرن، كە لەم پيشەكىيە كورتەدا لەناوہپۆكەكەى بدويين، ئەوہ بۇ خويئەرە خاوەن قامو سەليقەکان جى دەھيلىن.

تەنھا ئەوہندە دەليين برايانى موحاميدو پيشمەرگە دليزەکانمان ئەو دەروازەن كەسەرچەم تويزەکانى كۆمەل لىيەوہ ھەلماندەسەنگيئن و ھەلۋەستە دەكەن؛ بەو حوكمە، دەبيت نمونەى ئاكارى بەرزو سلووكى خاويين بن بۇ جوانترکردن و بەرز راگرتنى درووشم و پرەنسيپەکانى (كۆمەلى ئىسلامىي) و ببيتە ھۆيەكيش بۇ ئاويتەبوونمان بەخەلك و ئاويتە بوونيشمان بەسەرچەم چينەکانى كوردەواريسى، كە دەكرىت بەردىكى ئەو بنچينەيە بيت كە پىنكەتەى كلتوورى نەتەوہييمانى لەسەر بنيات دەنريت. كەواتە ئەو حەقە بەخۇمان دەدەين كەداوا لەسەرچەم پيشمەرگە نەبەزەکانى كۆمەل و ھەموو ئەوانەش خويان بەنويئەرە مشوورخۆرى ئىسلام و كۆمەل دەزانن دەكەين پابەندبن بەم ئامۇزگارى و رينمايى و ئاراستانەوہ، بەھيواي بنياتنانى كۆمەليكى ئىسلامپەرور، خواش پشتيوانى گشت لايەك بيت.

مەكتەبى راگەيانندى

(كۆمەلى ئىسلامىي لەگوردستان/ عىراق)

ئەم نامىلىكەيە

خوينەرى بەرپىزى خوشەويست !

ئەم نامىلىكەيە بەردەستت دەقى ئەو وتارەيە كەبەندە لەئىوارەى
پۇژى: (۱۳ى ربيع الاول / ۱۴۲۲) كۆچى، بەرانبەر بە (۲۰۰۱/۶/۵) زايىنى،
ئاراستەى ژمارەيەكى زۆر لەئەندامان و پيشمەرگە دلسۆزۇ فيداكارەكانى
(كۆمەلى ئىسلامى) م كىرد لەبارەگای تايىبەتى خۆم لە (ئەحمەداوا).

پاشان براىەكى بەرپىزى راگەياندىن كاك (رېزگار عبدالله) لەكاسىتەو
داپرشتوتەو بەنووسىن و دواترىش براى بەرپىزم كاك (مەممەد
سەنگاوى) بەمەبەستى (تخريج) كىردنى ھەندىك لەفەرمايشتەكانى
پىغەمبەرى خوا ﷺ كە لەوتارەكەدا ھاتىبون و (تخريج) نەكرابوون، يان
بەتەواوى (تخريج) نەكرابوون پىيدا چۆو، دواتر خۇيشم بەپەلە
چاويكم پىدا خشاندەو.

جا زۆر سوپاسى كاك (رېزگار عبدالله) و مامۇستا (مەممەد
سەنگاوى) دەكەم و خوا پاداشتىيان بداتەو، ھىوادارىشم سەرجم
ئەندامان و مۇجاھىدانى (جەماعەت) مان بەوردى ئەم ئامۇزگارىيانە
بخوينەو جىبەجىي بىكەن، خوا بىكات بەھەموو لايەكمان و بەوردى
درىشتى جەماعەتى ئىسلامى مانەو ەتوانىن كاريك بىكەن لەبوارى
ھەلس و كەوت و رەفتار و ئاكار لەگەن دەوروبەرو كۆمەلگامان دا، كە
بەھىچ جۆرىك ھىچ كەسىك نەتوانى پەخنەو گلەيى شەرىعى لىمان
ھەبىت و، بىگومان لە پەخنەو گازندەو پروپاگەندەى ئاشەرىيەنەو
غەزەزاويش بىباكىن، چونكە ھىچ كەس ناتوانى لەو سەلامەت بىت.

ئاشكراشه كه به ئه ندازه ی پابه ندييمان به قورئان و سوننه ته وه و مل كه چيمان بو برباره كانى شهر ع و راست و ساغبوونمان له گه ل خوادا، ده توانين خومان له خووخده پيس و به ده كان بزار بكهين و به په وشته و نه ده ب و ئاكاره به رزو په سه نده كان بپازينينه وه، به كورتى:

له گه ل خه لكى چاك بوون به ره هم و زاده ی له گه ل خوادا راست و ساغ بوونه، هه ربويه ش (عبدالقادر) ي گه يلانى په حمه تى خواى لى بن ديندارى و مسو لمانيتى له دوو وشه دا كورت كردو ته وه و گوتوويه تى: (صِدْقٌ مَعَ الْحَقِّ وَخُلُقٌ مَعَ الْخُلُقِ).

پيم وايه شيخ (عبدولقادر) يش نه و قسه يه ي له م ئايه ته به ميرو پيزه و هاو ويته كانى هه لهينجاوه، كه ده فه رموى:

(وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ...) النساء: ١٢٥.

ساخوايه به لوتفى خوت هيدايه تمان بده كه به هوى ئيخلاص و گه ردين كه چيمان بو خوت و چاكه كارى و خوشه فتاريمان له گه ل به نده كانتدا ببينه خاوه نى چاكترين جوړى ديندارى كردن (احسن ديناً) و به وهويه شه وه سه ر به رزو به خته وه رى دنياو دواپورتمان بكه.

جومعه / ٨ ربيع الثاني ١٤٢٢

٢٠٠١/٦/٢٩

ئه حمه دئاوا

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضلَّ له ومن يضلِّل فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله صلوات الله وسلامه عليه وعلى آله وصحبه ومن آتته بهديه.

ئەندامانی بەرپز و خوشەوێست، براییانی موحاهید، پێشمەرگە دڵسۆزەکانی ئیسلام...

بەپێیوێستم زانی لەم قۆناغە ناسکەدا لەژێر سەردێری (چەند نامۆزگارییەک بۆ براو موحاهیدەکانمان لەبەواری هەئس و کەوت لەگەڵ خەڵکیدا) چەند شتیکتان بۆ بخەمەپەروو کە هیوادارم بەگوێ بیان بیستن، بەدڵ وەریان بگرن، وەپاشان پیادەیان بکەن و پەفتاریان پێبکەن. جاری لای هەموو لایەک ئاشکرایە دواى ئیمان و عەقیدەو عیبادەت خووەروشتی جوان و ئەدەبی بەرز بۆ تاو و بۆ کۆمەڵ بۆ ئینسان وەك خۆی، بۆ کۆمەڵ و میلەتە مسوڵمان دیارترین و زەقترین سیمای نیشانەیه، لەدواى ئیمان و عەقیدەو عیبادەت ڕ پەوشتی جوان، ئەدەبی بەرز دیارترین سیمای نیشانەى ئینسان و کۆمەڵی مسوڵمانە، خوای پەرەردگار لەگەڵێک شوینى قورئاندا ئەو حەقیقەتەى خستۆتەپەروو، هەروەها پێغەمبەرى پێشەوامان * لەفەرمايشتە بەرزو پیرۆزەکانیدا ئاماژەى پێکردووە، بۆ وێنە خوای پەرەردگار کاتێک مەدحی پێغەمبەرى خۆی کردووە * واتە: موحەممەدى کوپی عەبدوللا، پێغەمبەرى نەخویندەوار، خاتەمی پێغەمبەران، دیارە پێغەمبەر * لەهەموو شتیکتدا

له لووتكه دا بوه، له عيلم و زانست دا، له عيبادت دا، له دادگهري دا، له پرهوشت بهرزي دا، له نازايه تي دا... هتد، له هه موو شتي كدا پيغه مبهري * ته واوي كړدوه و گه يشتو ته لووتكه، به لام خواي پهرودرگار به پرهوشتي مه زن مه دح و وده صفي پيغه مبهري ده كات * له بهرام بهري پروپاگهندي دوزمنان و ناحه زانيدا ده فهرموي كه: (ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ، مَا أَنتَ بِبَعْمَةٍ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ، وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ، وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ) القلم: ۱-۴، كاتيک دوزمن و ناحه زه كاني پيغه مبهري * تومه تي شيتي و جادوو گه رييان ده دايه پالي، خواي پهرودرگار له بهرام بهري نه وه دا ده فهرموي: (وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ) واته (تو له سهر پرهوشتي كي زور مه زني) پرهوشت مه زني و پرهوشت بهرزي پيغه مبهري * خواي پهرودرگار ده كاته به لگه له سهر بي بناغي بي و بي بنچينه بي تومه ت و پروپاگهندي دوزمن و ناحه زاني، نه مه ش له بهر نه وه يه كه زور كه س ده تواني (عالم) بيت، په نكه بتواني (عابد) بيت، بتواني (نازا) بيت، به لام بهراستي ته نها بو خوا سولحاوان و له گه ل خوا دا پاستان ده توانن خاوه ني پرهوشتي بهرزي بن، خاوه ني نه ده بي بهرزي بن.

له عائيشه وه گيرد راوه ته وه (خوا لني رازي بيت) كاتيک كه پرسيا ري لي كراوه ده رياره ي پرهوشت و خووي پيغه مبهري * فهرموويه تي: (مَا كَانَ أَحَدٌ أَحْسَنَ خُلُقًا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ) رواه مسلم، عائيشه ي دا يكي موسولمانان كه خيزاني پيغه مبهري بووه (عليه الصلاة والسلام) و به وه ويه وه پيغه مبهري * باش ناسيوه، كاتيک كه پرسيا ري لي كراوه كه پرهوشتي پيغه مبهري خوا (عليه الصلاة والسلام) چو ن بووه؟ فهرموويه تي: (هيچ كه س پرهوشتي له پرهوشتي پيغه مبهري بهرزي ترو جواتر نه بووه)

له وتهیه کی تر دا عایشه فهرمویه تی: (کسان احسن الناس خلقا کان خلقه القرآن یرضی لرضاه ویغضب لغضبه لم یکن فاحشاً ولا متفاحشاً ولا سخاباً فی الأسواق ولا یجزئ بالسیئة السیئة ولكن یعفوا ویصفح) رواد مسلم.

واته: عایشه (خوا لئی رازی بیت) فهرمویه تی: (پیغه مبهەر * لهه موو کهس ره وشتی جوانتر بووه، ره وشتی پیغه مبهەر قورئان بووه) واته قورئان چی ده فهرموئ پیغه مبه ریش وا بووه، قورئان به چی رازی ده بی، نه ویش به وه رازی ده بوو، قورئان له چی تووره ده بی، نه ویش له وه تووره ده بوو، قسه ی نا قولاو ره وشتی ناجوری نه بوو، له بازار دنگی بهر نه ده کرده وه قاله قال و گاله ی نه ده کرد، وه له بهرام بهر خراپه دا خراپه ی نه ده کرد به لکو چاکه ی ده کردو لیجوردن و چاوپوشی ده کرد^۱

دوایی عایشه (خوا لئی رازی بیت) به و کابرایه (که گوتی: ره وشتی پیغه مبهەر * چوون بوو) فهرموئ: سوره تی (المؤمنون) بخوینه وه له سه ره تاوه تا کوتایی نایه تی ده یه م که ره وشتی پیغه مبهەر * به وشیوه یه بوو.

هه روه ها خوای په روه ردگار له کوتایی سوره تی (الفرقان) که باسی عه بده هه لبرارده کانی خوئی ده کات ده فهرموئ: (وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا) الفرقان: ۶۳، لیته دا خوای بالا ده ست به چهند صیفاتیک وه صفی عه بده هه لبرارده کانی خوئی ده کات، بویه پیویسته نیمه ش که له و نایه تانه رابمیین.

پیغه مبهری خواش * له و باره یه وه فهرمایشتی زورن وه ک ده فهرموئ: (إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ) رواد احمد و البخاری فی الأدب المفرد و ابن ابی شیبه -

^۱ چونکه خوای په روه ردگار ده فهرموئ (ادفع بالئی هی احسن) فصلت: ۳۴.

واته: (من بؤئه وه پهوانه کراوم پهوشتی بهرز تهواو بکهه) واته
 گوره ترين مه بهستی نيردرانی من ئه وهيه که پهوشته بهرزه کان له خوډدا
 تهواو بکهه و بياندره وشينمه وه.

له فهرمووده يه کی ترډا ده فهرموئ: (البِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ) رواه مسلم.

واته: (چاکه کاری بریتیه له پهوشتی جوان)، دیسان له فهرمووده يه کی
 ترډا ده فهرموئ: (إِنْ خِيَارَكُمُ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا) رواه البخاری،
 واته (باشترینتان پهوشت جوانترینتانه) واته: کئ پهوشتی جوانتر بیت
 لای خوا باشتره.

له فهرمووده يه کی ترډا ده فهرموئ: (إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ
 فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ) متفق عليه عن عائشة (رضي الله عنها)

واته: (خوای په روډگار هیډی و هندو^۱ ئارامه، وه هیډی و
 مهندی و نهرم نیانی خوش دهوئت له هه موو شتیګدا)
 ئینجا سئ به سه رهات هه ن که پهوشتی بهرزی پیغه مبهه *
 دهرده خه ن، با سهرنجیکی خیرایان بدهین:

۱) به سه رهاتی یه که له فهرمووده يه دایه که (احمد و طبرانی)
 هیناویانه له (ابی امامه) وه (خوالیان رازی بیت) که ده فهرموئ: ^۲ (رَوْحُكَ
 كَهَنَجِيكَ هَاتِهِ خَزْمَتِي پيغهمبهه * و دانیشته، گوئی (یا رسول الله إِنْ
 لِي بِالزَّوْنِ) واته: (ئهی پیغه مبهه ری خوا * ریم بده باداوین پیسی (زینا)
 بکهه!) ئه بوهوره پره ده گیریتته وه ده لئ ئیمه به هاوارو توپه ییه وه

^۲ گهر بؤ مروف به کار بهینری دهوتریت (نهرم و نیان)

^۳ شیخی ئه لبانی ئه فهرمووده يه به (صحيح) داناوه به ژماره (۲۷۰) له سلسله
 الأحاديث الصحيحه دا.

گوتمان: چى دەلىلى چۆن قىسەى وا نابەجى دەكەى لە بەردەم پىڭەمبەرى
 خوادا؟! * بەلام پىڭەمبەر * فەرموى بىدەنگىن، بانگى كرد وەرە
 پىش و زۆر بەنەرمى پىي فەرموز پىت خوشە داوئىنپىسى لەگەل دايكتدا
 بكرىت؟ گوتى: نەخىر، فەرموى: پىت خوشە لەگەل خوشكتدا بكرىت؟
 گوتى: نەخىر، فەرموى: پىت خوشە لەگەل پوورتدا بكرىت؟ گوتى:
 نەخىر، ئەوجار پىڭەمبەر * فەرمووى: خەلكىش پىيان خوش نىنە
 داوئىن پىسى لەگەل دايك و خوشك و پوورو خزمىندا بكرىت، ئىنجا
 پىڭەمبەر * دەستى بەسىنەى گەنجەكەدا هىناو فەرمووى خوايە داوئىن
 پىسى لە لا بوغزىنراو بكة، ئەوھوپرە دەفەرموى: كاتى ئەو گەنجە
 ھەستا ھىچ شتىكى لا بوغزىنراوتر نەبوو وەك زىنا لەوھو دوا!!
 ٢) بەسەرھاتى دووھم لەو فەرمودەدا ھاتوھ كە (بخارى و مسلم و
 اصحاب السنن) گىراويا نەتەوھ لە (ابوھريرة) وە (خوالىيان پازى بىت) دەلىن:
 (پوژىك عەرەبىكى دەشتەكى ھاتە مزگەوتى پىڭەمبەر * دوو ركات
 نوئىزى كردو دواىى چووھ گوۋشەيەكى مزگەوتەكە مىزى كرد، دەلى ئىمە
 ھاوارمان لىكرد، پىڭەمبەر * فەرمووى لىنگەرئىن مىزەكەى پى مەپرن،
 كابرا مىزەكەى تەواو كرد، ئىنجا پىڭەمبەر * بانگى كردو فەرمووى:
 ئىرە مالى خوايە بەكەلكى مىز لىكردن نايت، فەرمانىشى بەھاوھلان كرد
 كەئابوھىنن پىيدا بكەن تا شوئىنەوارى مىزەكە نەمىنى.

٣) بەسەرھاتى سىيەم كە لەو فەرمودەيەدايە كە (بخارى و مسلم) لە
 (انس) ھوھ گىراويا نەتەوھ: (كەپوژىك پىڭەمبەر * بەرپىگايەكدا دەپۆشت،
 كابرايەكى ئەعراپى توند عەباكەى پاكىشا بەشيوھەكى وا كە مليوانى
 عەباكەى لەملى توند بوو برىندارى كرد بەتووپەيى پىي گوت: ئەى

موحه ممد له و مالهي خوا پييداوي نه مالي دايكته نه مالي باوكته بينه
به شم بده، پيغه مبه ريش ❀ ناوړې ليدايه وه فهرمووي: پاسته مالي
باوك و دايكم نيه و فهرمووي بیده نئ^۴

كه واته پيغه مبه ر ❀ كه پيشه وای نیمه يه نه وه په وشت و ټاكاري بووه،
نیمه ش كه شوینكه و ته ی نه و پيغه مبه ر هین ❀ ده بی كه م
تا زور و كو نه و بین.

جا براياني خوشه و یستم هر بو نه و مبه سته منیش دوازه خالم
ناماده كړدوه كه (چون له گه ل خه لك و ده ورو به رماندا په فتار بكه یین)،
چونكه بیگومان له رابردودا هله و كه م و كووړی زورمان هه بووه چ
له ناستی قیاده و چ قاعیده شدا و ه مروف تا گه وړه تر بیت زیاترو چا كتر
پیویستی به ندادب و خو وړه وشتی به رزو چاك هیه، پیش هه موو
كه سیكیش به م ناموزگار یانه م پرو له خوم ده كه م و پاشان برایانی قیاده و
پاشانیش برا نه ندام و موجهیده كان نه مه ش دوازه خاله كانن:

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

^۴ رواه البخاری (۲۴۳/۱۰ و مسلم (۱۰۵۷)

۱- قسه کردن و وتویر له گهل خه لکدا به شیوه یه کی شهرعی یانه، وه خو پاراستن له هه روشه و قسه یه کی دل بریندارکهر و دل روشینه رو بی نه زاکه ت.

چهنشین ههقی شایهت و سونهت هه ن له و یاره یه وه که ههس زلمان ده ج
 ده می پاک بی، گوفتار چاک و ده ست پاک بیته.

خوا ی پهره ردگار ده فهرمو ی: (وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا...) البقرة: ۸۳، واته:
 (قسه ی جوان و چاک له گهل خه لکی بلین و بکه ن)، ههروه ها پهره ردگار
 به پیغه مبه ر ﴿ ده فهرمو ی: (وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ
 يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا) الاسراء: ۵۳.

واته: (ئه ی موجه ممه دا به عه بده کانی من بلن کام قسه و وشه چاکه
 ئه وه بلین (کام ته عبیر جوانه ئه وه یان به کار بهین) چونکه شه یطان نیوانی
 مسو لمانان تی کده دات)، هه ندی جار وشه یه کی دل بریندارکهر ده بیته
 هوی ئه وه ی که نیوان دوو مسو لمان تی ک بدات، که واته له جی ی ئه و
 وشه یه وشه یه کی تر به کار بهینه.

پیغه مبه ری خوا ﴿ له فهرموده یه کیدا ده فهرمو ی: (مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكَلِّمْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ) متفق علیه،

واته: (هه رکه س بهروای به خوا و به پوژی دوایی هه یه ئه گهر چاکه
 ده زانی بابیلن ئه گهر نا با بیده نگ بیته)

کورده واری خو شمان ده لین: (ئه گهر قسه کردن زیو بیته، قسه
 نه کردن زیپره)، واته مرو ف زیاتر له قسه نه کردن دا سه لامه ته، ئه مهش به و
 واتیه نا که هه ق نه لیته، به لکو با له سه ر قسه نه کردن خو ی پابهینیته،

سه له في سألح (خوالینیان رازی بیت) قسه کردنیان کهم بووه، له یه کیك له زانایانان پرسیوه بو ئه و نه ده کهم ده دوی،؟ له وه لامدا فرمویه تی: هر که سیك قسه کانی له لیستی کرده وه کانیدا له قه له م بدات کهم ده دوی، زاناو پیشه وای وا هه بووه که پرسیاری لیکراوه درهنگ وه لامی داوه ته وه، که لییان پرسیوه بو درهنگ وه لام ده دیته وه؟ گوتویه تی: هر پرسیاریکم لیکری پیش نه وه ی قسه بکه م وه لامه که ی بده مه وه، وه لامه که ی بو قیامت ئاماده ده که م که نه گهر خوای په وهر دگار لی پرسیم نه وه قسه یه ت بو کرد؟ وه لام پی بی و نیه تی وه لامدانه وه م پی بی نه و جار ده یلیم، وه خوای په وهر دگار دربارهی وتووێژ له گه ل خه لک دا ده فرموی: (اذْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ) النحل: ۱۲۵.

واته: (به ژیری و لی زانی خه لک بانگ بکه ن بۆلای خوا وه به ئاموژگاری چاک و به وتووێژکردن به باشترین شیوه^۰ له هه موو پویه که وه).

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

^۰ واته هه م له پووی وشه و ته عبیری به نه زاکه ته وه، هه م له پووی به لگهی به میز هینانه وه وه، هه م له پووی نه رم و نیانی و، هه م له پووی چاوپۆشی له هه له و په له ی به رانه رو... هتده وه.

۱۳
www.alibapir.net

۲- چۆنیه تی رەفتار کرد نەمان لە کۆڕو مەجلیسدا :

خوای پەرزەردگار دەربارەى عەبدە ھەلبژاردەکانى (عِبَادُ الرَّحْمَانِ) دەفەر موی: (وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللُّغُورِ مَرُّوا كِرَامًا) الفرقان: ۷۲، واتە: (عەبدە ھەلبژاردەکانى خوای خاوەن بەزەبى ئەوانەن کە ئامادەى مەجلیسێک نابن، ناشەرى تێدا بکریت، وە ئەگەر بەلای قسەو رەفتارى پووچدا تێپەڕین بەپێزەو تێدەپەڕن) واتە حورمەت و پێزی خۆیان لەوە ناوەشیننەو کە بەشداری قسەو شتی پووچ بکەن..

وە کاتێک مەرووف دەچیتە مەجلیسکەو دەبیت سەلام بکات وە کاتێک رۆیشت سەلام بکات، چونکە پیغەمبەر ﷺ لەفەرموودەى (صحیح) دا فەرموویەتى: (سەلام کردنى یەكەم لەپێشتى نیهى لەسەلامى دووهم)^۱ ئەمەش^۲ واتە: ئەى مەجلیس من سەلامەتیم پییە بۆ ئێو وەسەلامەتیشتان بۆ جێدەهێلم، وە کاتێک پیغەمبەر ﷺ کە چۆتە مەجلیسێکەو لەکۆئ چۆل بووبی لەویدا دانیشتو، وەیکێک لە ئادابەکانى تری کۆڕو مەجلیس قسە نەپەڕینە بەخەڵک جگە لەکاتى قسەکردنى ھەلەو تاواندا چونکە ئەوە پێگى یە لەناشەری (نهی عن المنکر) وە دەنگ بەرز نەکردنەو و گالەو قەرەکردن بەسەر مەجلیسدا، مەگەر لەکاتى پێویستدا دەنگ بەرز بکریتەو، وە نابێ لەکاتى دانیشتندا پال بکەوئ یان قاچی رابکێشی و پالبداتەو مەگەر لەکاتى بوونى عوزدا وەك قاچ ئیشەو نەخۆشى و... ھتد.

^۱ رواه ابو داود (۵۲۰۸) و الترمذی (۲۷۰۷) واخرجه البخارى في الأدب المفرد (۹۸۶) وسنده حسن وصححه ابن حبان (۱۹۳۱) و (۱۹۳۲).
^۲ واتە سەلام کردن.

۳- بهر یگادا روښتن به سواری یان به پیاده:

خوای په روږدگار د فهرمووی: (وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا) الفرقان: ۶۲، واته: (به نده کانی خوای خاوهن به زهیی نه وانهن به نارامیی به زه ویدا ده پون، نه که به فیزو که شخه به شیوه یه که خه که نازار بدن).

با ان شاء الله ههول بدهین نهو شتانه ی که مایه ی ناپه زایی په روږدگارن و له موبه ر که م و کوپي و هه له بوون نه یانکه ی نه وه و واقع و وه زعیکی تر به رجه سته بکه یین. تا نهو تیروانینه سه لبی یه ی که پیشتر به رامبه رمان دروست بوو نه یه لپین و بیسپینه وه، خوای په روږدگار د فهرمووی (وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا) الاسراء: ۳۷، واته: (به فیزو که شخه به سه ر زه ویدا مه پو، نه زه ویت بو ده درې، نه به قه د شاخیش به رزو بالای) واته فیز به سه ر کیدا ده که یت؟!

وه هه روه ها که سی که به به یگادا ده پوات ده بی بزانی چو ن ده پوات به هه مان شیوه که سانی کیش که له سه ر یگه و بانن ده بی مافی نهو ریگا و بانه بدن.

پیغه مبه ر ږوژیک به ها وه له کانی فهرموو: (له سه ر ریگه و بان دامه نیشن، گوتیان: نه ی پیغه مبه ری خوا څ چارمان نیه ده بی هه ر دابنیشین هه گه ر بو پشودانیش بی، پیغه مبه ر څ فهرمووی: نه گه ر هه ر ناچارن و داده نیشن مافی ریگا که بدن، گوتیان: مافی ریگا چی یه؟! فهرمووی: وه لامی سه لامی خه که بده نه وه، چاوتان له سه یرکردنی ناشه رعی بیاریزن و پیزی ریبواری ریگا که بگرن واته که س تووشی زیان نه بی ت به ده ستانه وه).^۸

^۸ متفق علیه البخاری (۸۱/۵) و مسلم (۲۱۲۱) و اخرجه ابوداود (۴۸۱۵)

٤- چۆنیه تی رهفتارکردن له گه ل کەسانی

له خو گه وره تر و له خو بچوکتدا :

ئیمه تیبینیمان هیه له سهر زۆر برای خو مان له م خاله شدا، چونکه ده بی بزانی چۆن رهفتار بکهین له گه ل کەسانی کە له خو مان گه وره ترین له پووی ته مه نه وه یان بهرپرستییه وه یان زانسته وه، یان پيش سپییه، مامۆستایه ک، کەسیکی پیرو به سالا چوو... هتد.

وه ده بی بشارانی چۆن رهفتار بکهین له گه ل کەسانی کە له خو مان بچوکت بن له و بوارانه دا کە باسکران یان له ههر پرویه کی تره وه بی. پیغه مبه ری خوا * ده فهرموی: (مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا فَلَيْسَ مِنَّا)^١

واته: (ههر کەس به زه یی به بچو کماندا نه یه ته وه و مافی گه وره و به ته مه نمان نه زانی له ئیمه نی یه) لی ره دا مه به ستی ئه وه نی یه کە له ئیسلام بییا ته دهره وه و به بییا وه له قه له می بدات، به لکو مه به ستی ئه وه یه کە له و مسو لمانانه نیه کە دوا ی خو و ره وش تی پیغه مبه ر * ده که ون...

له فهرموده یه کی تر دا دهر باره ی پیاو و ئافره تی به ته مه ن و سهر سپی و پیاو ی زانا و خا وه ن ده سه لات و فهرمان ره وای شه رع ی ده فهرموی: (إِنَّ مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ إِكْرَامَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ وَحَامِلِ الْقُرْآنِ غَيْرِ الْفَالِي فِيهِ وَالْجَنَافِي عَنْهُ وَإِكْرَامَ ذِي السُّلْطَانِ الْمَقْسُطِ)^٢ رواه ابوداود والبيهقي والبخاري في الأدب المفرد ...

^١ رواه ابوداود (٤٩٤٣) والترمذی (١٩٢١) واخرجه احمد (١٨٥/٢) وسنده حسن.

^٢ رواه ابوداود (٤٨٤٣) وحسن سنده الحافظان العراقي وابن حجر كما قال الشيخ شعيب الأرناؤوط في تحقيقه وتخريجه على (رياض الصالحين) ص ١٩١.

واته: (له پزلیگرتن و به پایه دار زانین و خاوه ن شکۆ زانینی خوای په زهره دنگار نه و د یه که پز له مروقی به سال چو بگری)

جاری وا هه بووه پیغه مبهړ ښ پیره ژنیک له پښگادا توشی بووه دهستی گرتووه و نزیکه ی سه عاتیک له گه لیدا پاوه ستاوه تا ئیشه که ی ته واو بووه و هاوه لان چاوه پښان کردووه، چونکه ده بی مروقی به ته مه ن پزی لی بگری ئاخر که سانیک به پی ی ئاین و بهرنامه ی خوا ژیا بن و له و پئی یه دا پیریوو بن و سهریان سپی کرد بی شایسته ی پزلیگرتنن (وه پزلیگرتنی هه لگری قورئان ((واته نه و که سه ی که له قورئان و شه ریه تی په زهره دنگار شاره زایه)) زور تیدا پونه چووه که زیاده پوه ی تیدا بکات و که موکورتیشی تیدا نه کردووه و پا به نده به سنوره کانی شه رعه وه، وه پزلیگرتنی خاوه ن ده سه لاتیکی دادگه ر).

به م پییه ده بیت ریزگرتن له نیوان گه و ره و بچوکدا هه بیت و بچوک ریزی گه و ره بگری و گه و ره ش به زه یی به بچوکدا بیت و وه و پزیشی بگری.

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

۵- چۆنیه تی رهفتارکردن له کاتی به رهنگاری و رووبه روو بوونه وهی نه زانی و نه فامی که سانی نه فام و ناکام لدا.

خوای پهروه دگار له م بارهیه وه دهفه رمووی: (وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا) الفرقان: ۱۲.

واته: (عهبده ههلبژارده کانی خوای به به زهیی ئهوانه ن کاتی که نه فامه کان قسهی ناشایسته یان له گه ل ده که ن ههلو یستیان ئه وهیه قسهی سه لامه تی ده که ن یا خود سه لامیان لی ده که ن و به جییان دیلن و قسه یان له گه ل ناکه ن)

وه له سورهی القصص نایه تی - ۵۵- دهفه رمووی: (وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ) واته: (کاتی که قسهی پووچ و بی مانا ده بیستن پشتی تیده که ن و ده لی ن کرده وهی خو مان بو خو مان و کرده وهی خو تان بو خو تان سه لامتان لی بی و خوا حافیز ئیمه له گه ل خه لکی نه فامدا قسه ناکه یان) چونکه کاتی که سه ی که یان هه لو یستی که به رام بهر به که سه ی که ده نو ینی ت، ئه گه ر ئه و که سه ش بینو ینی ته وه به هه مان شی وه بکات وه که یه وان و هیچ جیا وازی یان نی وه له ته رازوویه که دان!

وه له سوره تی - آل عمران نایه تی ۳۴- دا دهفه رمووی: (وَالْكَافِرِينَ الْغَيْظُ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) که وه صفی ئه و عه بدانه ده کات که رقی خو یان قوت ده ده نه وه، تو ره یی خو یان کپ ده که نه وه، وه له خه لک

دەبۇرن و چاوپۇشى يان لى دەكەن و چاگەشيان لەگەلدا دەكەن،
 لەئىسلامدا تورە نەبوون (مدح) نەكراوہ بەلكو تورەيى كپ كردنەوہ
 (مدح) كراوہ، مسولمان دەبى تورەيى ھەبى لەكاتى خۇيدا، چونكە
 توورەبوون نیشانەى ھەبوونى شەھامەت و غىرەت و عىززەتە بەلام دەبى
 بتوانى زال بىت بەسەرتورەيى يەكەدا، ھەرەك پىغەمبەر ﷺ دەفەر موى:
 (لَيْسَ الشَّيْءُ بِالضَّرْعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ) متفق عليه عن ابي
 مريرة، واتە: (پالەوانىي خەلك لەزەوى دەر نىيە بەلكو ئازاو بەھىز ئو
 كەسەيە كە لەكاتى تورەيىدا زالە بەسەر كپكردنەوہى تورەيەكەيدا).

پىغەمبەر ﷺ بەبى ھو توورە نەدەبوو بەلام لەكاتى پىويستدا وەك
 ئوہى كەسەك ناشەرعى يەكى بگردايە توورە دەبوو جارى وا ھەبووہ
 ھىندە توورە بووہ كە پووى سوور ھەلگەراوہو دەمارى پىروزی
 ملی دەرکەوتوہ.

ئىمامى شافىعى (رەزى خاى لى بن) لەبارەى توورەبوونەوہ گوتويەتى:
 (مَنْ اسْتَغْضَبَ وَلَمْ يَغْضَبْ فَهُوَ حِمَارٌ، وَمَنْ اسْتَرْضَى وَلَمْ
 يَرْضَ فَهُوَ شَيْطَانٌ)

واتە: (ھەر كەسەك تورە بگرى و تورە نەبى ئوہ گوى درىژە، و ھەر
 كەس پازى بگرى و عوزرى بۇ بەيىنرىتەوہ پازى نەبى ئوہ شەيطانە)
 بەم پىيە مسولمان دەبى تورەيى ھەبى بۇكاتى خوى بەلام تورەيىەك
 كە لەسنورى شەرع دەرئەچىت.

۶- رېزگرتن له ميوان و له رېيوار:

پيغهمبر ﷺ رېزى ميوانى گرتووه وهك ده فەرموئى: (مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ) ^{۱۱} (هەركەسێك بپروای بە خواو بە پوڤى دوايى هەيه با رېزى ميوانى خۆى بگرت) ميوان مسولمان بئى يان كافر، ئيسلامى يان عەلمانى دەبى رېزى لى بگيرى.

پيغهمبر ئىبراهيم (عليه السلام) ژمارهيك ميوانى ديت نازانى كين! دەستبه جى به رېزه وه پيشوازي يان لى دهكات و وەريان دەگرى و به شيوهيكى زۆر جوان وەلامى سەلامەكەيان دەداتە وه بئى ئه وهى ئاگاداريان بكات خوار دنيان بو ئاماده دهكاو فەرمويان لى دهكا، هەرچونك بئى رېزگرتن له ميوان يەكێكه له سيفاتى پياو چاكان، وهك چۆن هەركەسێك پيى خۆشه رېزى لى بگيرى به ميوانى، به هەمان شيوهش كەسانى به رامبه ريش حەز دەكەن رېزيان لى بگيرى و به گەرمى و حورمه ته وه وەربگيرين.

جا برايانى سەنگينم! دەبى تا دەتوانين كردارو رهوشت و گوشتارمان پاك و باش بئى رېز له خەلك بگرين چونكه خەلكى له و روانگەيه وه سەيرى ئيمه دهكەن، رېزگرتن له خەلك دەبئته مايه دى دلخوشتى و دلنەرم بوونيان و زياترگوى له ئاموزگارى چاكه دهگرن.

يەكێكه له نيشانه كانى رېزگرتن له ميوان نه چوونه سەر وهى ميوانه و پيشنه كهوتنه له ميوان مه گەر بو پيشاندانى شوينه كه بئى، وه دەبى به هەموو شيوهيك ئاگامان له هەست و نهستى ميوان بئى و به قسه و تهعبيرى نه گونجاو بريندارى نه كەين.

^{۱۱} رواه البخارى (۲۷۲/۱۰) و مسلم (۴۷).

۷- پرووگه‌شی و زمان‌شیرینی و به‌ریزی له‌گه‌ل خه‌ل‌کدا:

مسولمان پرووگه‌ش و زمان و گوفتار شیرینه له‌گه‌ل هه‌موو که‌سی‌کدا،
پیغه‌مبه‌ر * ده‌فرمووی:

(لَا تَخْتَرْنَ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنَّ تَلَقَّى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلِيقٍ)^{۱۲}

واته: (له‌خیرو چاکه به‌که‌م مه‌زانه نه‌گه‌ر هه‌ر نه‌وه‌نده‌ش بی‌ت
به‌پرووی گه‌ش بگه‌ی به‌برای مسولمانی خۆت).

مسولمان نه‌گه‌ر غه‌م و په‌ژاره‌و ناپه‌حه‌تیشی هه‌بی‌ت ده‌بی هه‌ول‌ب‌دات
له‌نیو د‌لی خۆی بی‌ت و، له‌پروو‌خساردا به‌رامبه‌ر مسولمانان پروو‌خۆش و
ده‌م به‌خه‌نده‌ بی‌ت، چونکه‌ نه‌گه‌ر نه‌و قه‌ل‌سی و په‌سنیی و ناپه‌حه‌تی به‌ له‌
پروو‌خساردا ده‌رب‌پرا نه‌وه له‌کاتی دیدارو پیک‌گه‌یش‌تندا به‌پروو‌گرژی و
ناهه‌مواری به‌وه، به‌رامبه‌ره‌که‌ی وا ده‌زان‌ی به‌رامبه‌ر به‌وی به‌و زیاتر
د‌له‌کان له‌گه‌ل به‌کتر سارد ده‌بنه‌وه‌و ئاکامی باش ناب‌یت، پیغه‌مبه‌ریش
* ده‌فرموویه‌تی: (وَالْكَلِمَةُ الطَّيْبَةُ صَدَقَةٌ)^{۱۳} واته: (قه‌سه‌ی چاک خیره)، خۆی
به‌روه‌ر‌د‌گار به‌پیغه‌مبه‌ر * ده‌فرمووی: (فِيمَا رَحْمَةً مِنَ اللَّهِ لَئِنْ لَمْ يَكُنْ
كُنْتُ قَطًّا غَلِظَ الْقَلْبُ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ) آل‌عمران: ۱۰۹.

واته: نه‌ی مو‌حه‌مه‌د به‌هۆی به‌زه‌یی به‌که‌ له‌خواوه بو‌هاوه‌له‌کانت
نه‌رم بووی نه‌گه‌ر گوفتار په‌ق و د‌ل‌په‌ق بووی‌تایه له‌ده‌ورت ده‌پ‌پ‌ژان و
هه‌ریه‌که‌یان به‌لایه‌کدا ده‌چوون).

ده‌با ئیمه‌ش به‌ئیزنی خوا هه‌ول‌ب‌ده‌ین نه‌رم و نیان و به‌ئارام بین
به‌تایبه‌تی برایان و که‌سانی به‌ر‌پ‌رس ده‌بی زۆر به‌وریایی په‌په‌رویی له‌م
حاله‌ته‌ بکه‌ن.

^{۱۲} رواه مسلم (۲۶۲۶).

^{۱۳} رواه البخاری (۲۲۶/۵) و مسلم (۱۰۰۷) و (۱۰۰۹).

۸- مامه له کردن و کرین و فروشتن:

ده بیټ زور به پرفتاریکی جوان مامه له بکهین و ستهم له کهس نه کهین بهومی که بلین چهک و هیزمان هیهو زولم و ستهم له خه لکی بکهین، پیغه مبهړ * ده فرمووی: (رَحِمَ اللهُ عَبْدًا سَمَحًا إِذَا بَاعَ سَمَحًا إِذَا اشْتَرَى سَمَحًا إِذَا اقْتَضَى) رواه البخاري عن علي بن عياش.

واته: (لیخو شېبون و لیبوردهیی خوا بو عه بدیک بیت که خاوه نی نهرم و نیانی و لیبورده کاتیک که ده فروشی، کاتیک که ده کړی، کاتیک که دانگایی ده کات) واته: سه و داو مامه له و چاره سهری کیشه کان به سینگ فراوانی و لیبورده وه ده کات.

۹- سینگ فراوانی و چاوپوښی کردن

له بهرام بهر ره خنه و توانج و تیبینی خه لک دا:

بیگومان نیمه فریشته ی بی گوناح نین و به فری بی په له و فریشته ی بی هله نین به لکو که م و کو پییمان هیه، وهک خوشه ویستمان * فرمویه تی: (كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ)^{۱۴} واته: هه مو ئاده میزاده کان هه له کارن وه چاکترینی هه له کاره کان نه وانه ده گه پینه وه بولای خواو توبه ده کهن.

به لی تابن بلین نیمه موها جیرین و له پیناوی خواو وازمان له زور شت هیناوه و ئیتر پیویستمان به ناموزگاریی نیه و په خنه مان لی ناگری! به لکو ده بی بزانه ک که له خه لکانی تر زیاتر پیویستمان به پړوونی و

^{۱۴} رواه الترمذي وابن ماجه والحاكم عن انس.

ناموژگاري کردن ههيه، چونکه ئيمه وهکو بابايهکي ئيسلامي کاتيک کهههلهيهک دهکەين خهلکي نالي فلان کهس ههلهي کرد بهلکو دهلین ئيسلامي يهک ههلهي کردو لهسهر ئايينهکه شمان و لهسهر کومهله ئيسلامي يهکه مان و سه رجه م مسولمانانیش دهکەويت، بهلام بو خه لکانی تری غهیری ئيسلامي وانيه، ئيمامي عومەر (خوای لپوژی بی) دهلی: (رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً أَهْدَىٰ إِلَىٰ عُيُوبِي) واته: (پهحمهتی خوا لهو کهسه بیت عهيهکانم بهدياری بو دههینیتتهوه) چونکه ئهو کهسانه دلسوزن که نهگهر عهيب ههبيت دهیخه نه بهرچاوت و پیت دهلین تاکو چاکيان بکهی، بهلام نهگهر کهسانیک که عهيب ههيهو پیت نالین ئهوه خيانهت لی دهکەن!! خوای پهروهردگار لهسورهتی الزمر: ئایهتی ۱۷-۱۸ دا دهفهرموئ: (...فَبَشِّرْ عِبَادِي، الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْآلِفُونَ)

واته: (موژده بده بهو عهبدانهم که ههموو قسهيهک دهیستن، بهلام چاکترینی ههلهدهبژیرن و شوینی دهکەون ئهوانه کهسانیکن کهخوا هیدایهتی داون وه ئهوانه خاوهنی عهقلن).

عاقل ئهو کهسهيه که تهنها عهقلی خوای بهراست نازانی، وه مرووف تا ناستی لپرسراویتی زیاد بکات زیاتر پیویسی بهعهقل و پیشنیارو ناموژگاری و تیبینی و پهخنه خهلهک ههيه کهدهبی لهستووری شهرعدا ئاراسته بکړن، بهلام بههر شیوهيهک بن، پیویسته ههراپیان وهگرین و له بهرامهر بهرهخنه و تیبینی یهکانیان دا سوپاسیان بکهین.

۱۰- خەلك بانگكردن بۇ ئىسلام و فەرمان كردن بە چاكە و

پيگرتن لە خراپە دەبى ئەسەر بناغەى بىلەما شەرعىەكان بىن:

بەر لەمەموو شتىك دەبى ئىمە خەلكى بۇ ئىسلام بانگ بكەين نەك بۇ
كۆمەلى ئىسلامى! چونكە ھەموو خەلكى لەسنوورى ئىسلامدا جىى
دەبىتەو بەلام لەسنوورى كۆمەلى ئىسلامىدا جىى نابىتەو، و دەبى
براىە تىمان لەسەر بناغەى ئيمان بىت نەك حىزبايەتى، چونكە ئۆمەتى
پىغەمبەر ﷺ زۆر لەو گەورەترە كە لەجوغزو بازىەى حىزبىك و
كۆمەلىكدا جىى بىتەو، پاشان دەبى فەرمان بە چاكە و پيگرتن لە خراپە
كردنمان بە نادابى شەرعىەو لەسەر بناغەى شەرىع بىت، پىغەمبەر ﷺ
ئەفەرموى: (مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ يَدُهُ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ
يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ)^{۱۰}

(ھەركام لەئىو نەشەرى يەكى بىنى با بە دەست بىگۆرپىت جا ئەگەر
نەيتوانى با بە زمان بىگۆرپىت، و ئەگەر نەيتوانى بابەدال پىنى ناخۆش
بىت كە ئەو لاوازترىنى پلەى ئيمانە) وەك لەم فەرمودەى دەفامرىتەو
بۇ گۆرپىنى خراپە و نەشەرى دەبى نەشەرى يەكە بىنراو بىت نەك
بە جاسوسى كردن پىى بزانىت! وە دەبى نەشەرى يەكە بىنراو بىتەو كە
نەشەرى نەك (خلاف)ى لەسەر بىت، وە گۆرپىنى ئەو نەشەرى ش پلەو
بە پلەى كەسەرەتا بە دەستە پاشتر بە زمان پاشتر پىناخۆش بوونە بەدال.
و دەبى ئاگامان لەو بىت كەسزا و سنوورە شەرىەكان پىوئىستە
لاى دادوور قاضى ولەدادگا ئەو مەسلانە جى بەجى بكىين، نەك بە
ئارەزووى خۆمان و بەبى لىكۆلىنەو ساغ كردنەو، و دەبى بزانىن ئايا
گۆرپىن و نەهشتىنى نەشەرى يەك نابىتە ھوى نەشەرى يەكە گەورەترا!

^{۱۰} رواه مسلم (۴۶) و ابوداود (۱۱۲۰) و الترمذي (۲۱۷۳) والنسائي (۱۱۱/۸) وابن ماجه (۴۰۱۳).

وهك ئۇەى جارىك (ابن تيمية) و ھاۋەلانى بەرپىگايەكدا دەپۇن و كۆمەلىك
 لە تەتەرو مەغۇلەكان دەيىن كە شەپاب دەخۇنەۋەو ھاۋەلەكانى دەلىن
 با بېۋىن لىيان تىك بەدىن و نەھىلەن شەپاب بخۇنەۋە، (ابن تيمية) ش
 دەلىت: لىيان بگەپىن چونكە ئەگەر سەرخۇش نەبىن دەپۇن قەتل دەكەن و
 دىزى دەكەن و فەسادى دەكەن، كەۋاتە: زىيانى سەرخۇشبوونيان كەمترە
 لەھى سەرخۇش نەبوونيان، بۇيە مەيخواردنەۋەكەيان لى تىك مەدەن!

۱۱- نەبوونى دەمارگىرى و حىزىگەرايى

(التعصب والتحزب):

دەبى ناگامان لەخۇمان بىت و نەلىن: حەق تەنھا لەسەر ئىمە تاپۇ كراۋەو
 كەسىك لەدەرەۋەى بازىنەى ئىمە بىت مسولمانىتىيەكەى تەۋاۋىيە
 بەپىچەۋانەۋە رەنگە كەسانىك ھەبىن كە لە دەرەۋەى بازىنەى كۆمەلى بازىنەى
 ئىمە بن بەلام لەئىمە باشترو خواناسترىن و بەتەئكىد كەسانى واش ھەر ھەن!
 بەلى با ھەۋلەدەين دەمارگىرى و حىزىگەرايى مان نەبىت و پىز لەكارى
 خەلكانى تر بگرىن چ حىزى بىت يان ناھىزى، بۇ وىنە: كەسايەتى و
 پىياۋ ماقول و زاناۋ مامۇستايەك بىت، خۋاى پەرۋەردگار دەفەرمۇئ: (وَلَا
 تَبَخَسُوا نَفْسَ أُنْثَىٰ أَنْفُسَهُمُ الشُّعْرَاءُ: ۱۸۲. واتە: (شەتتى خەلك بەكەم مەگرن و
 بەچاۋى سوك تەماشاي مەكەن).

ئەگەر كەسىك ئىشى خۇى پى لەھى كەسانى تر باشتى بىت با
 بەكردارو بەرھەم پىشانى بدات نەك بەگوفتار، خۋاى گەۋرە دەفەرمۇئ:
 (وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ) فصلت: ۲۲،
 واتە: (قەسەى كى لەھى ئەۋ كەسە باشتى كەبانگەۋاز دەكا بۇ لای خۋاۋ
 كرددەۋەى باش دەكا ۋدەلى من لە مسولمانانم) كەۋاتە دەبىت ئىمەش
 بلىن ئىمە لە مسولمانانن و لاف و ئىدىعاي ئىمتىازو زىيادى لى ئەدەين .

۱۲- سوپاسگوزاری به رامبه ر به به خشه کانی

په روهردگارو له خوږایي نه بوون:

کاتیک خوای گه وره به خشش و نیعمه تیک به که سیکمان یان
کومه له که مان ده به خشیت ده بیت له به رامبه ری دا به وه فاو نه مه گ بین و
سوپاسی خوای په روهردگاری له سه ر بکه ین، سوپاسکردنیش دوو شیوه یه:
۱- (حَمْد): بریتیه له مه دح و ستایشی خوا که به دل و به دهم
ده رده بریت.

۲- (شُکْر): بریتیه له سوپاسگوزاری په روهردگار که یه دل بوونی
به خشه کانی له خوای بالا ده ست بزاین و به زمان دانی پیدا بنین، وه به
کرده وهش نه و نیعمه ته له پیناوی په زامه ندی خوادا به کاربه ین، واته:
نه گهر نیعمه ته که زانسته بو خوا بلاوی بکه وه، نه گهر عه قله به کاری به ینه
بو ئیسلام، نه گهر مال به بیبه خشه له پیناوی خوادا، خوای گه وره
ده فهرموئ: (اغْمُلُوا آلَ دَاوُدَ شُکْرًا) السبا: ۱۳، واته: (ئهی ئالی داود
سوپاسگوزاری نه انجام بدن) که واته: (حَمْد) به زیانه و (شُکْر) به کرده وه،
خوای په روهردگار ده فهرموئ: (لَئِنْ شُکَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ) ابراهیم: ۷.
واته: (نه گهر سوپاسگوزاریم بکه ن بو تان زیاد ده که م).

بیگومان زانسته بو خزمه تی ئیسلام بلاویکریتیه وه زیاد ده کات، عه قل
بو خزمه تی ئیسلام و مسولمانان به کاربه ینری زیاد ده کات، مال نه گهر
له پیناوی خوادا به خشری به ره که تی تیده که وئ و زیاد ده کات.

وه ده بی له به رامبه ر خه لات و نیعمه ته کانی خوای گه وره دا تووشی
له خوږایي بوون (غرور) نه بین و له به رامبه ر نا په حه تی و گرفته کاند
خوږاگرین و نه پرووختین و تووشی بی ئومیدی نه بین، چونکه که س نی یه
له ژياندا تووشی خویشی و ناهه مواری نه یه، ده بی له کاتی ناهه مواریدا
داوا له خوا بکه ین که ئارامی مان پی بیبه خشش و بتوانین نه دپورین له کاتی

خۆشى و كامەرانىدا سوپاس و ستايشى خۇاى لەسەر بگەين و لەخۇاى
 بەخشندەمان بپارپينەوہ کہ لەسەر ئەو سوپاس و ستايشە بەردەوام بين،
 خۇاى پەروردگار دەفرموي: (لَكَيْلًا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا
 آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ) الحديد: ۲۳، واتە: (ئەوہمان بۆ
 پوونکردنەوہ تاكو ئەگەر نيعمەتيكتان لەدەست چوو زۆر دلگران نەبن وە
 ئەگەر نيعمەتيكتان ھاتە دەست پيى لەخۆبايى نەبن چونكە خۇاى
 پەروردگار ھيچ كەسيكى فيزكەر و لەخۆبايىبوى خۆش ناوي).

ھەر و ھا فرمويەتى: (وَلَيْنَ كَفَرْتُمْ إِنَّا عَذَابِي لَشَدِيدٌ) ابراهيم: ۷، واتە:
 (ئەگەر سپلەي و ناسوپاسيى بگەن سزاي من زۆر توندەو نيعمەتەكتان
 لى دەسینمەوہ و لەجياتى ئەو بەلا و ناپەھەتتەتان بۆ دەنيرم)
 لەگۆتايدا دەليتم با بەشتيوانى خوا بەھەرشوہيەك بوو ھەولبەدين
 كەچاكە لەگەن خەلكى بگەين و لەزيان پي گەياندنجان بەدوور بين،
 دەست و دەم كردار پاك بين ئەوہى بۆ خۆمان پييمان ناخۆشە بۆ
 بەرامبەر و خەلكانى دەوروہەر پييمان ناخۆش بىت و ئەوہى بۆ خۆمان
 پييمان خۆشە بۆ خەلكانى تريش پييمان خۆش بىت و وريابين و دلى ھيچ
 كەسيك زوير نەكەين لەخۆمان و نەيان پەنجين.

پيويستە نامازە بەشەھامەت و چاكەكارىي خەلكى ئەم ناوچانەش
 (ھەورامان - شارەزور) بەتايبەتى بگەين كەچەند سالە زەحمەتيان
 پيوەگيشاوين و ، خوا يارييت دەبي ھەول بەدين ھەرچى لەتواناماندايە
 بويانى بگەين و زيانەكانيان بۆ قەرەبوو بگەينەوہ وەك كۆمەلى ئيسلامىي
 چونكە لەسەر ئيمە باجيان داوہ و پەنگە لەزۆر شت بيبەش كرابن و
 بەھوى شەپو شۆپى پيشووەوہ زيانيان لىكەوتووە. خوايە لييمان پازى
 بىت و سەرفرازمان بگەيت.

وصلی اللہ علی سیدنا محمد وعلی آلہ وصحبہ أجمعین والحمد للہ رب

العالمین،

والسلام علیکم ورحمة اللہ وبرکاتہ

نيۇەرۇك

بىابەت	لا پەرە
پېشكەش بى	۲
ووتەى راگەياندىن	۳
ئەم نامىلىكەيە	۴
دەقى ووتارەكە	۶
خالى يەكەم: قسەكردن ووتويۇلەگەل خەلگدا بەشتۈدەيەكى شەرعيانە، وە	
خۇپاراستن لەھەر ووشەو قسەيەكى دلبىندارگەر ووشىنەر بىنەزاكەت.	۱۲
خالى دووہەم: چۆنىەتى رەفتارکردنمان لەكۆرۈمەجلىسدا.	۱۴
خالى سىيەم: بەرپىگادا رۆيشتن بەسوارى يان پىيادە.	۱۵
خالى چوارەم: چۆنىەتى رەفتارکردن لەگەل كەسانى لەخۇگەرەترو	
لەخۇ بچوكتردا.	۱۶
خالى پىنجەم: چۆنىەتى رەفتارکردن لەكاتى بەرەنگارى و	
رووبەرووبونەوہى نەزانىن و نەفامى كەسانى نەفام و ناكاملدا.	۱۸
خالى شەشەم: رىزگرتن لەميوان و لەرىيوار.	۲۰
خالى ھەوتەم: رووگەشى و زمان شىرىنى و بەرپىزى لەگەل خەلگدا	۲۱
خالى ھەشتەم: مامەلەكردن و كرىن و فروشتن.	۲۲
خالى تۆيەم: سىنگفراوانى و چاوپۇشى كرىن لەبەرامبەر رەخنە و توانچو	
تېيىنى خەلگدا.	۲۲
خالى دەيەم: خەلك بانگكردن بۆ ئىسلام و فەرمانكردن بەچاكە و رىگرتن	
لەخراپە دەبى لەسەر بناغەى بنەما شەرعيەكان بن.	۲۴
خالى يازدەيەم: نەبوونى دەمارگىرى و خىزىگەرايى.	۲۵
خالى دوازدەيەم: سوپاسگوزارىي بەرامبەر بە بەخششەكانى	
پەرورەدگارو لەخۇبايى نەبوون.	۲۶

ameer.maktab@yahoo.com



/AliBapir



/AliBapir



/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net



www.alibapir.net